

Kultūras mantojuma jēdziens, mantojuma veidi. Nemateriālā kultūras mantojuma jēdziens un vērtības. Mantojuma pārvaldība un novadpētniecība Latvijā

Dr.art. Ieva Vītola

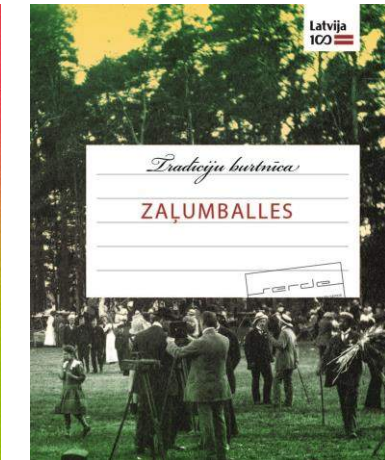
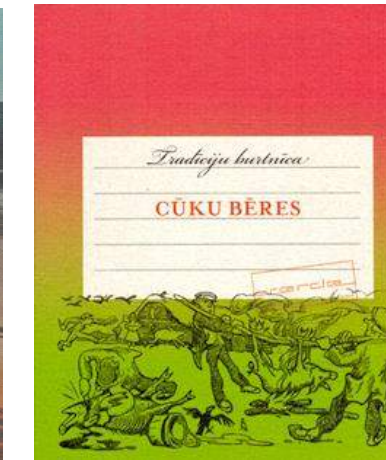
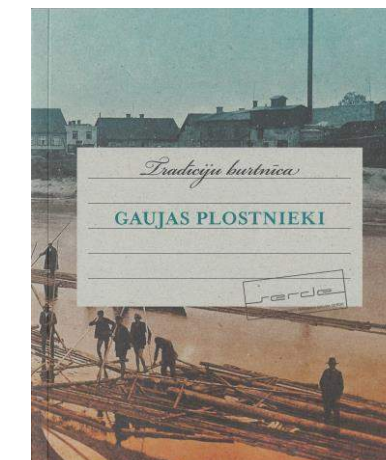
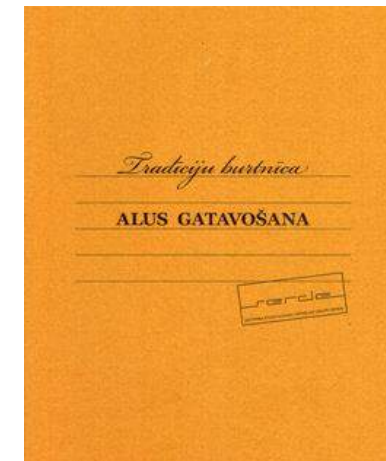
LKA Kultūras un mākslu institūta vadošā pētniece

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Latvijas Kultūras akadēmija
Latvian Academy of Culture

Lekcijas plāns

- Kultūras mantojuma jēdziens, mantojuma veidi
- Nemateriālā kultūras mantojuma jēdziens un vērtības
- Mantojuma pārvaldība un novadpētniecība Latvijā

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Kultūras mantojuma jēdziens, mantojuma veidi

Kultūras mantojums ir dzīvesveida izpausme, ko kopiena ir izstrādājusi un nodevusi no paaudzes paaudzē, tajā skaitā paražas, kultūras prakses, vietas, objektus un mākslinieciskās vērtības. Kultūras mantojuma vērtības attiecas uz estētiskā, vēsturiskā, pētnieciskā, sociālā, garīgā vai cita rakstura iezīmēm, ko **esošās vai nākamās paaudzes piedēvē konkrētai vietai, objektam vai paradumam.**

KULTŪRAS MANTOJUMA JĒDZIENS

Avots: Starptautiskā ievērojamu vietu un pieminekļu padome / ICOMOS (2002)

Kultūras mantojums un visi to veidojošie komponenti, gan materiālie, gan nemateriālie, ir izšķirošais faktors, **lai mūsu sabiedrība rastu jaunus orientierus**, pamatojoties uz starpkultūru dialogu, cieņu pret identitāti un dažādību, kā arī piederības sajūtu uz vērtībām balstītai kopienai. **Kultūras mantojumam var būt izšķirošā loma, veidojot identitāti, par to vienojoties un to nostiprinot.**

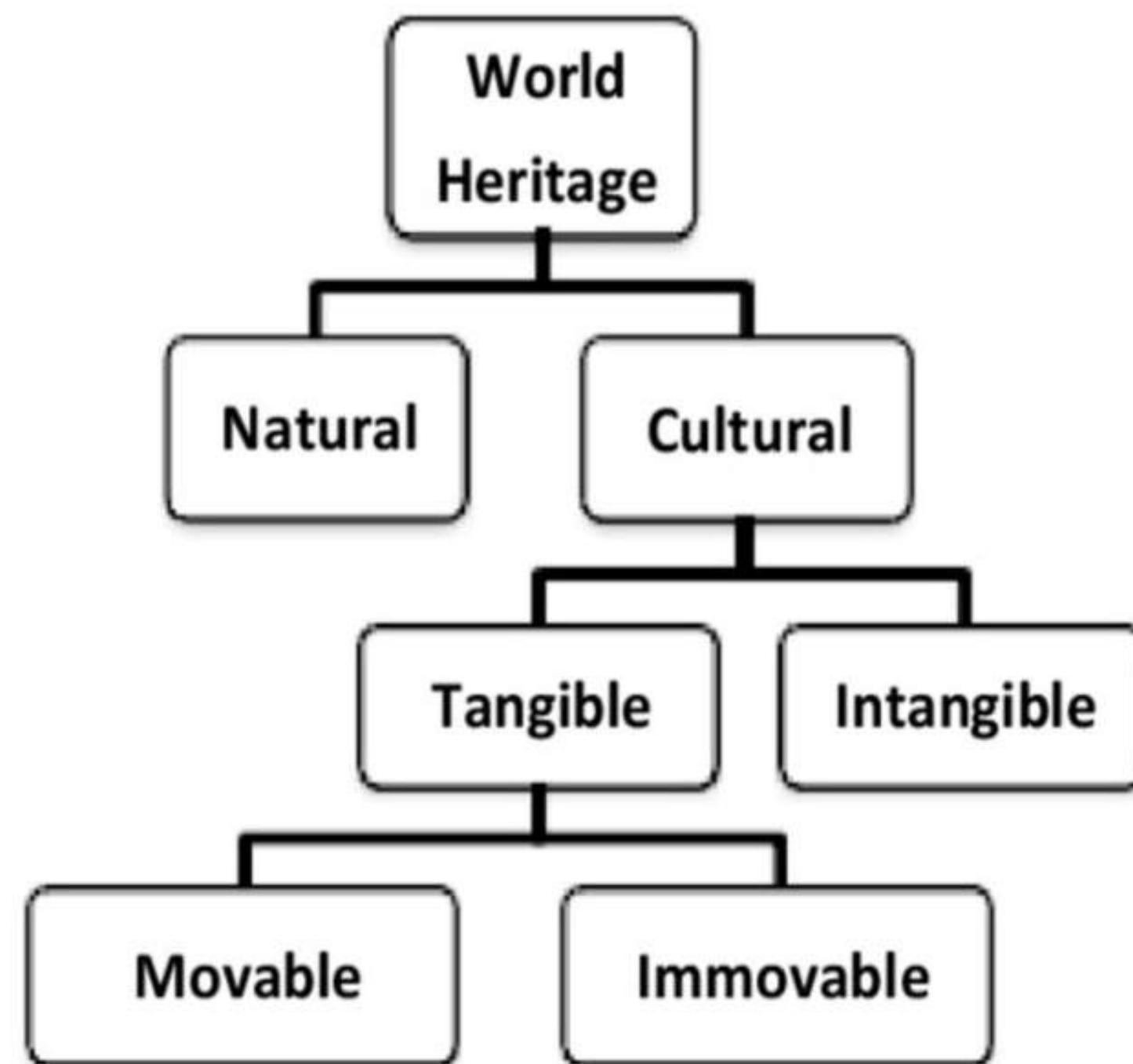
KULTŪRAS MANTOJUMA JĒDZIENS

Avots: Eiropas kultūras mantojuma stratēģija 21.gadsimtam (Eiropas Padome, 2018)

<https://www.nkmp.gov.lv/lv/media/1618/download?attachment>

UNESCO tipoloģija mantojuma veidiem

- UNESCO - Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*, 1945) dibināta ar mērķi veicināt visā pasaulē mieru, rosināt sadarbību un dialogu starp cilvēkiem un dažādām kultūrām, sniegt ieguldījumu nabadzības mazināšanā un veicināt ilgtspējīgu attīstību ar izglītības, zinātnes, kultūras un komunikāciju palīdzību (<https://www.unesco.org/en>).
- UNESCO darbības jomas - izglītība, dabas zinātnes, sociālās un humanitārās zinātnes, kultūra, komunikācija un informācija.
- UNESCO un mantojums – konvencijas, saraksti u.c.

Avots: Taher Tolou Del et al. (2020). *Unesco Classification*.

UNESCO Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību

✓ 1972. gads, UNESCO

[https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-
likumi/id/766](https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/766)

✓ Daļa no pasaules/cilvēces mantojuma, ko
apdraud sociālā un ekonomiskā attīstība

➤ Konvencijā ar "kultūras mantojumu" tiek saprasts:

- **pieminekļi:** arhitektūra, monumentālās skulptūras un glezniecības darbi, arheoloģiski elementi vai struktūras, uzraksti, alas vai elementu grupas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, mākslas vai zinātnes viedokļa;
- **ansamblī:** atsevišķu vai apvienotu ēku grupas, kam dēļ to arhitektūras, vienotības vai to vietas ainavā ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, mākslas vai zinātnes viedokļa;
- **ievērojamas vietas:** cilvēka radītas vai cilvēka un dabas kopīgi radītas, kā arī teritorijas, kas ietver arheoloģiski ievērojamas vietas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, estētikas, etnoloģijas vai antropoloģijas viedokļa.

Mantojuma dažādie veidi

- ❖ Militārais mantojums
- ❖ Industriālais mantojums
- ❖ Tumšais mantojums
- ❖ Sakrālais mantojums
- ❖ Vienotais dabas un kultūras mantojums
- ❖ Zemūdens mantojums
- ❖ Digitālais mantojums
- ❖ Kulinārais mantojums
- ❖ Dokumentārais mantojums...

PĒTĪJUMA ZIŅOJUMS

Aptauja par Latvijas iedzīvotāju kultūras mantojuma izpratni

Pētījums veikts fundamentālo un lietišķo pētījumu projekta "Kopienas līdzdalība kultūras mantojuma pārvaldībā: prakses, attīstība un izaicinājumi" ietvaros.

2019

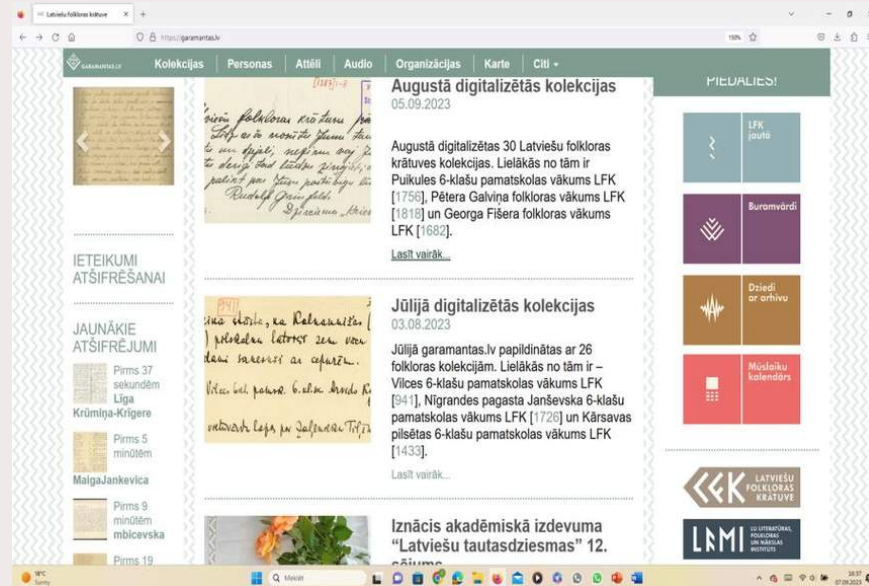
Aicinot nosaukt pirmās asociācijas ar kultūras mantojumu, visbiežāk izskanēja **tādas atbildes kā arhitektūra, arhitektūras pieminekļi, tradīcijas un kaut kas vēsturisks**. *Tas parāda, ka respondentiem mantojums saistās gan ar materiālo (arhitektūra), gan nemateriālo (tradīcijas) aspektu, tāpat kā arī ar zināmu īpašību (vēsturisks), kas kādu elementu padara par mantojumu*

65% atzina, ka ir dzirdējuši jēdzienu **materiālais kultūras mantojums**, bet **59%** – ka dzirdējuši jēdzienu **nemateriālais kultūras mantojums**

Mantojuma piemēri (TOP3): Brīvības piemineklis, Rundāles pils un muzeji / Jāņi, Dziesmu un deju svētki, tautasdziesmas

Aptaujas mērķis - noskaidrot Latvijas iedzīvotāju izpratni par materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un attieksmi pret to. 2019. gads, telefonintervijas metode, 17 jautājumi, respondentu skaits: n-1027
[file:///C:/Users/Lietotajs/Downloads/PEETIJUMA-ZINOJUMS_Latv_iedz_kult_mant_pa2Nnjp\(1\).pdf](file:///C:/Users/Lietotajs/Downloads/PEETIJUMA-ZINOJUMS_Latv_iedz_kult_mant_pa2Nnjp(1).pdf)

MANTOJUMA VEIDI

- **Materiālais** (ēkas, pieminekļi, artefakti, apģērbs, mākslas darbi, grāmatas, mašīnas, vēsturiskās pilsētas, arheoloģiskās vietas u.c.)
- **Nemateriālais** (prakses, zināšanas, prasmes un ar tām saistītie instrumenti, objekti un kultūras telpas, ko cilvēki novērtē, tajā skaitā valodas un mutvārdu tradīcijas, skatuves mākslas, sociālās prakses un tradicionālā amatniecība)
- **Dabas** (ainavas, flora un fauna)
- **Digitālais** (resursi, kas izveidoti digitālā veidā, digitālā māksla vai animācija, saglabāšanas nolūkā digitalizēti teksti, attēli, audiovizuālais materiāls)

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Nemateriālā kultūras mantojuma jēdziens un vērtības

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Nemateriālā kultūra

Nemateriālais kultūras mantojums

- ✓ Garamantas
 - ✓ Folklorā
 - ✓ Tautas māksla
 - ✓ Tradicionālā kultūra
 - ✓ **Dzīvais mantojums**
 - ✓ ???

UNESCO Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu

**2003. gadā UNESCO pieņēma
Konvenciju par nemateriālā kultūras
mantojuma saglabāšanu, kas stājās
spēkā 2006. gada 20. aprīlī**

**Latvija konvenciju ratificējusi
2005. gadā (kā astotā valsts pasaulē)**

**Šobrīd (10/2025) konvencijai
pievienojušās pavisam 185 pasaules
valstis**

- <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-safeguarding-intangible-cultural-heritage#item-0>
- <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1533-konvencija-par-nemateriala-kulturas-mantojuma-saglabasanu>

Kāpēc nepieciešama starptautiski tiesiskā aizsardzība nemateriālajam kultūras mantojumam?

- kultūras mantojuma starptautiska aizsardzība

UNESCO Konvencija par pasaules un dabas mantojuma aizsardzību, 1972 (arhitektūras, arheoloģijas un mākslas pieminekļi)

- **globalizācija** - drauds nacionālajai identitātei, kultūras kopainai, kultūras daudzveidības samazināšanās
- **tradicionālās kultūras pārmantošanas apsīkums** (dzīvesveida, sociālās vides pārmaiņas)

Pateicoties konvencijas pieņemšanai:

- Nemateriālais kultūras mantojums līdzās materiālajam kultūras mantojumam ir kultūras piederības, identitātes un pašapziņas avots
- Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana pēdējās desmitgadēs ir kļuvusi par vienu no nozīmīgākajām kultūrpolitikas prioritātēm pasaulē

UNESCO Konvencijas izpratnē

nemateriālais kultūras mantojums tiek nodots no paaudzes paaudzē, kopienas un grupas nemitīgi rada no jauna atkarībā no apkārtējās vides, mijiedarbībā ar dabu un savu vēsturi, nemateriālais kultūras mantojums veido kopienu, grupu identitātes un pēctecības izjūtu, tādejādi veicinot cieņu pret kultūras daudzveidību un cilvēka radošo darbību.

Avots: Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu
<https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-likumi/id/1533>

Nemateriālais kultūras mantojums izpaužas:

- **mutvārdu tradīcijās, ieskaitot valodu kā nemateriālā kultūras mantojuma nesēju;**
- **spēles mākslās;**
- **paražās, rituālos un svētkos;**
- **ar dabu un Visumu saistītās zināšanās un prasmēs;**
- **tradicionālajās amatniecības prasmēs.**

Avots: Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu
<https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1533>

Nemateriālās kultūras jēdziens

Nemateriālā kultūra ir cilvēku zināšanas un prasmes, kas nodotas no paaudzes paaudzē un kuru rezultāts ir gan materiālas (ēkas, sadzīves priekšmeti, grāmatas u.c.), gan nemateriālas vērtības (amata prasmes, pasaules priekšstati, ieražas u.c.)

Atšķirība starp materiālo un nemateriālo mantojumu

<i>Materiālais kultūras mantojums</i>	<i>Nemateriālais kultūras mantojums</i>
• Objekts	• Subjekts
• Dominē ģeogrāfiskais aspekts	• Būtiska saikne starp cilvēku kopienu un valsti
• Rezultāts / statisks	• Process /dinamisks
• Materiālās formas nemainīgums	• Pārmantošana, prasmju un zināšanu pielietošana

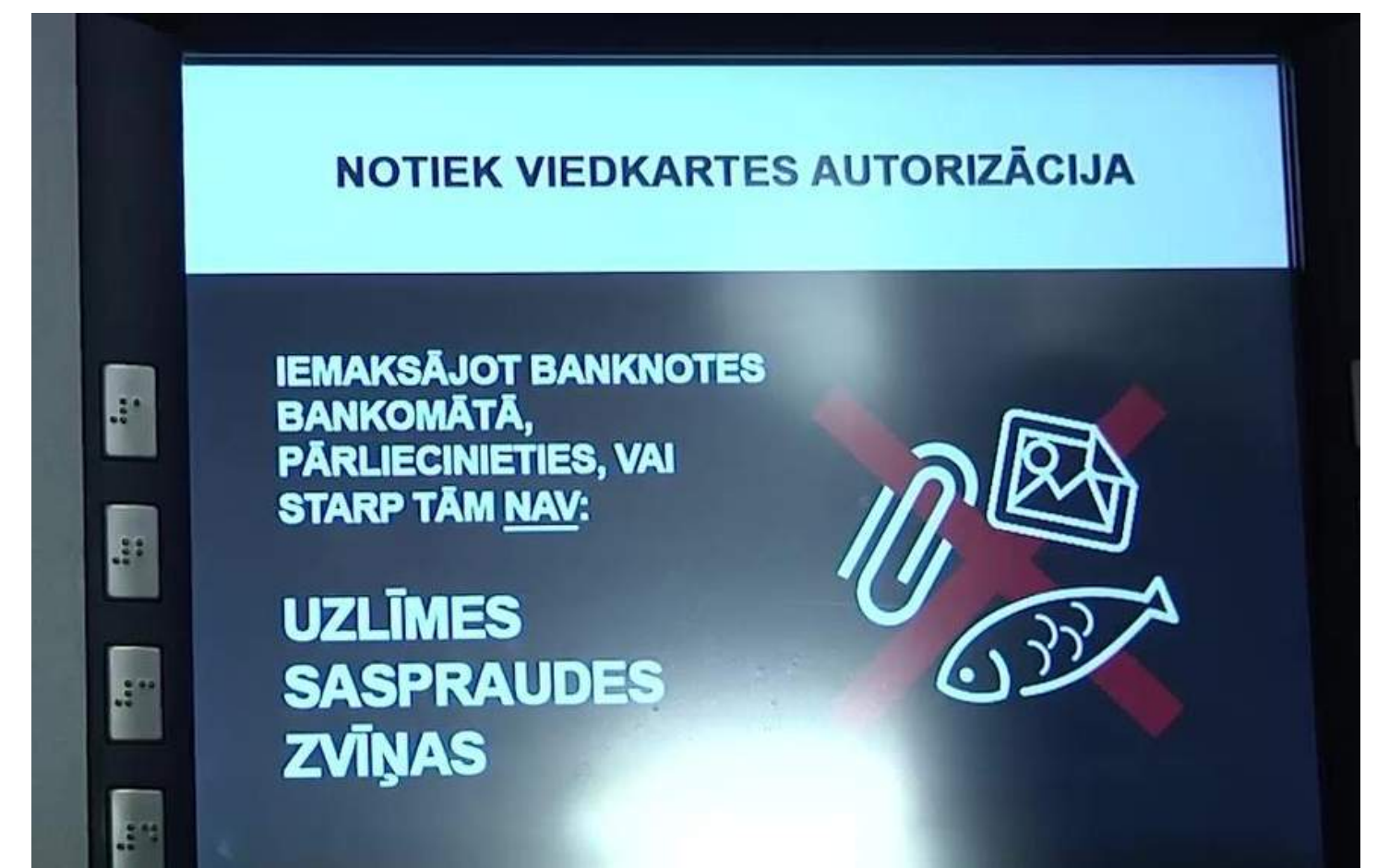
LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Dzīvais mantojums ir visapkārt

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

- **spoki pilīs un melnā volga**
 - **pūpolzaru pēriens**
- **“Viena, maza turku pupa”**
 - **“Ādamam bij...”**
 - **alveja ar medu**
- **melns kaķis pār ceļu**
 - **sals Mārtiņdienā**
 - **apiņi zem spilvena**
- **sāls un maize ciemkukulī**
 - **zobu feja**

Dzīvā mantojuma veidi Latvijā

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

MUTVĀRDU TRADĪCIJAS (ieskaitot valodu kā nemateriālā kultūras mantojuma nesēju)

- Pasakas
- Mīklas
- Teikas un nostāsti
- Skaitāmpanti
- Valodas izloksnes,
izteicieni
- Vietvārdi, apvidvārdi

knausis
klāvs

Zilā Donava
naģe, kunna
rūšrāceņi
žēluma gals
viens pa divi

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

**Ripo ola, ripo ola,
Lai tas zaķis acis bola,
Arī vista brīnījās,
Skaista ola gadījās!**

Lēni, lēni sniedziņš snieg,
Balta laime cauri brien,
No sētiņas sētiņā,
No sirsniņas sirsniņā

Lai Jaunais gads kā
zvaigzne mirdz! Un visu
dod, ko vēlas sirds!

**Jāņi klāt, Jāņi klāt,
Vārda diena nu ir klāt.
Alus mucas, jāņu siers,
Vēl tik atliek lielais prieks.**

**Ko tie cilvēki var
sūdzēties, ka naudas
nav? Vai ta nezina, ka
makā jāliek zvīņas,
makam jābūt sarkanam,
somu uz grīdas nedrīkst
likt, nagi jāgriež
piektdienā, naudu
nedrīkst rokā dot,
nedrīkst tērēties
pirmdiena. Kamòn, tas
nav grūti! Pašiem
jācenšas. Un nav ko te
vainot valdbu! 🤪🤪🤪**

👍😂😱 8

1 comment 2 shares

Home

Video

Friends

Marketplace

Notifications

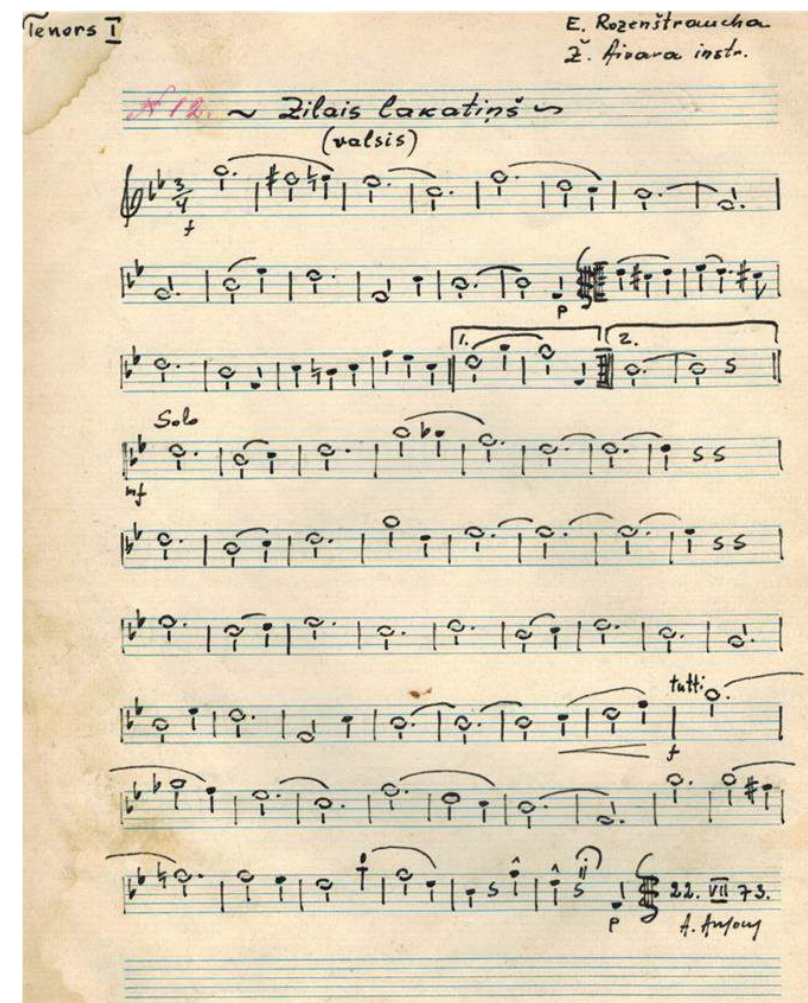
Menu

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

SPĒLES MĀKSLAS

- Dziesmas
- Spēles, rotaļas
- Dejas, danči

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

PARAŽAS, RITUĀLI UN SVĒTKI

- Gadskārtu ieražu svētki
- Ģimenes svētki
- Pilsētas, novada svētki
- Gadatirgi
- Zaļumballes
- Vārdadienas, dzimšanas dienas

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

AR DABU UN VISUMU SAISTĪTAS ZINĀŠANAS UN PRASMES

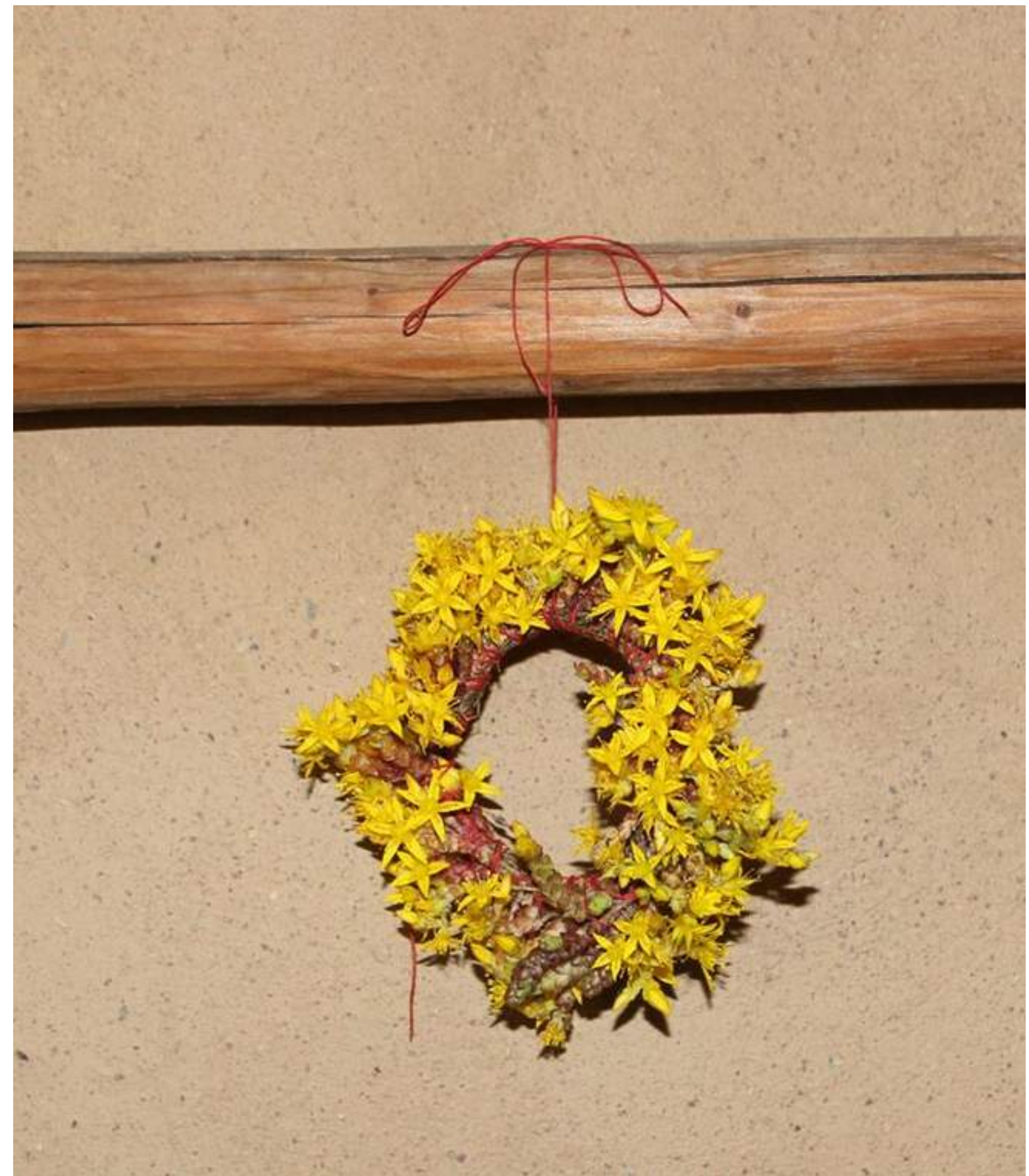
- Tautas medicīna
- Ticējumi
- Laika pareģojumi
- Dabas velšu vākšana un izmantošana

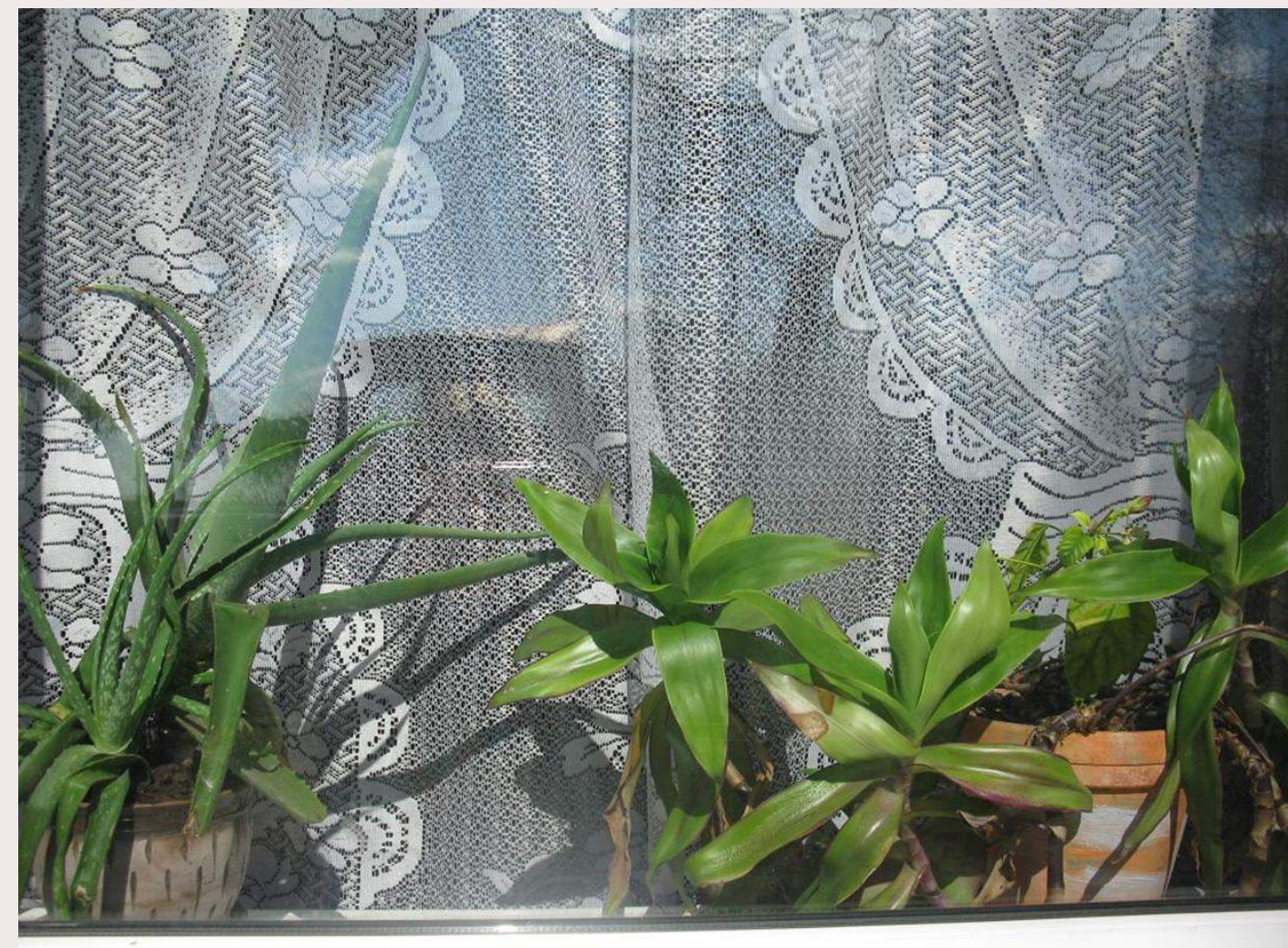
TICĒJUMI

- Ja daudz pīlādžu, tad būs barga ziema (LI_K_36).
- Zaļajā ceturtdienā nedrīkst uz māju neko nest no meža (LI_K_24).
 - Pa kapiem nevarēja lēkāt, nest mājās neko (LI_K_7) .
- Svētdienās nedrīkst nest murdu, nedrīkst (uz jūras) svilpot. (LI_K_35)
- Nav ļauts iet (peldēties) nekad jūrā pirms Jāņiem, pirms jūra nav noziedējusi (LI_K_29)

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

TRADICIONĀLĀS AMATNIECĪBAS PRASMES

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

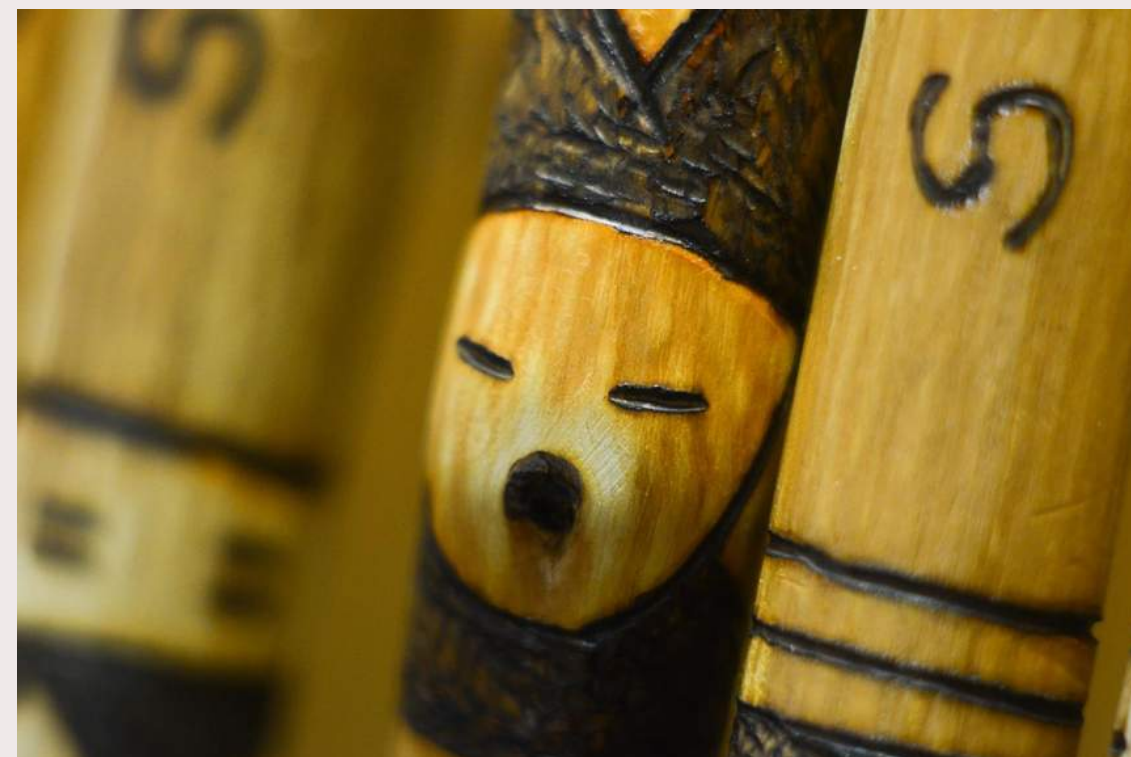
Gaujas plostnieku amata prasmes

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

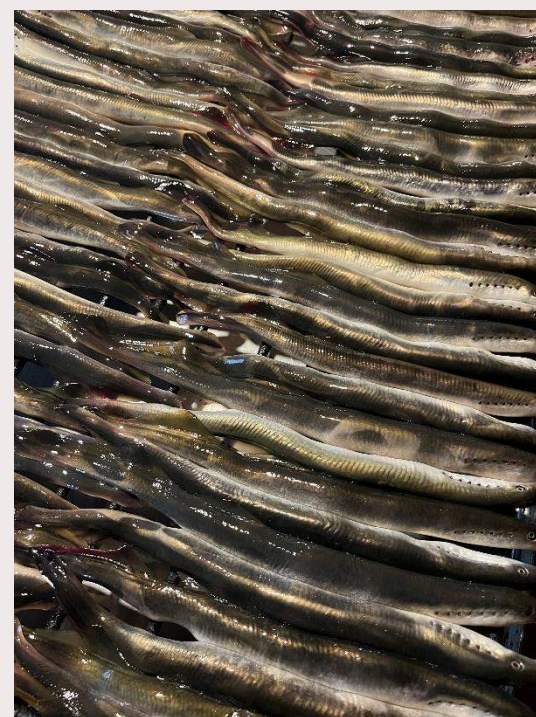
Siguldas spieķa darināšanas prasmes

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

Nēģu zvejas prasmes Salacā un Svētupē

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

TRADICIONĀLĀ VIRTUVE / KULINĀRAIS MANTOJUMS

Cūku bēres

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Dzīvā mantojuma raksturiezīmes

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

Tradīcijas attīstās un mainās

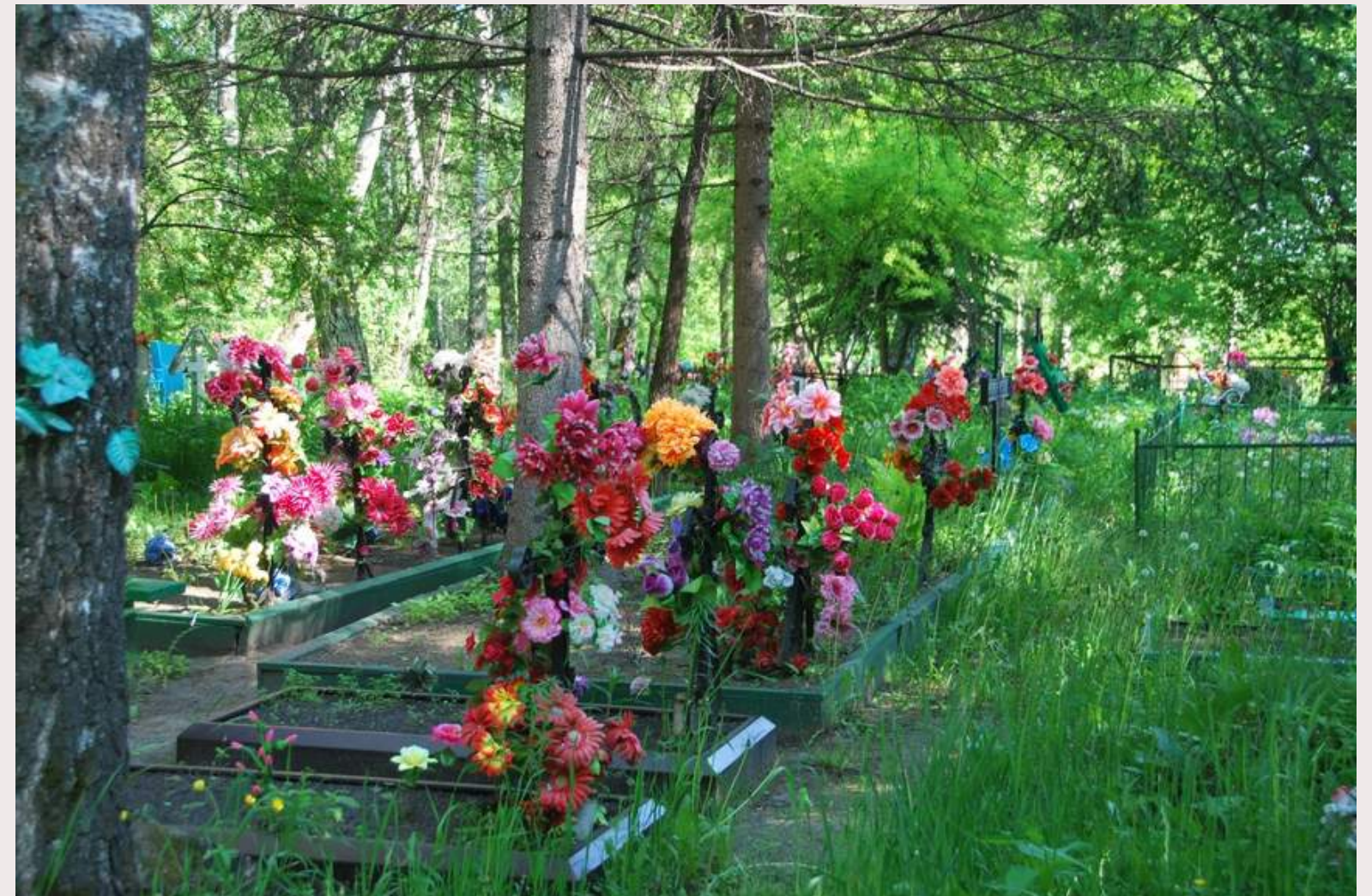

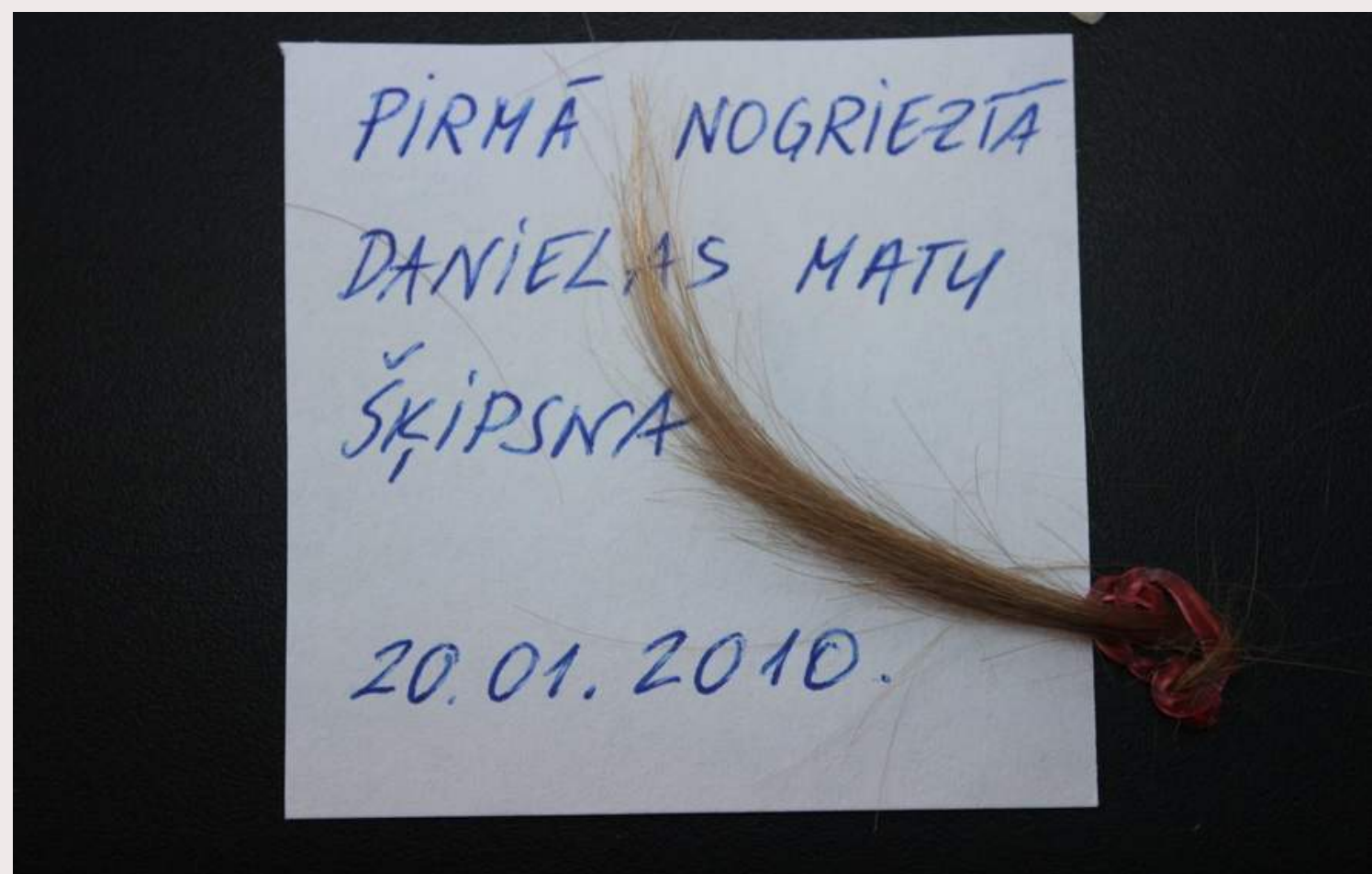
LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Dzīvais mantojums – mantots un izmantots šodien

- ✓ **Dzīvais mantojums – zināšanas un prasmes, kas nodotas no paaudzes paaudzē (vai no skolotāja skolniekam) un tiek izmantotas šodien.**

Dzīvais mantojums – dzīvesveida sastāvdaļa /identitātes veidotājs

- ✓ Dzīvais mantojums cilvēkam veido saikni ar savu ģimeni un kopienu.
- ✓ Tas sniedz piederības sajūtu.

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

Dzīvais mantojums – process

- ✓ **Dzīvā mantojuma pastāvēšana balstās pastāvīgā tā praktizēšanā un tālāknodešanā.**

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Mantojuma pārvaldība (dzīvā mantojuma piemērs) un novadpētniecība Latvijā (ieskats)

Ko nozīmē saglabāt dzīvo mantojumu?

- identificēt jeb atpazīt,
- dokumentēt,
- pētīt,
- praktizēt,
- popularizēt,
- nododot tālāk nākamajām paaudzēm, sekmējot tā dzīvotspēju

Avots: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1533>

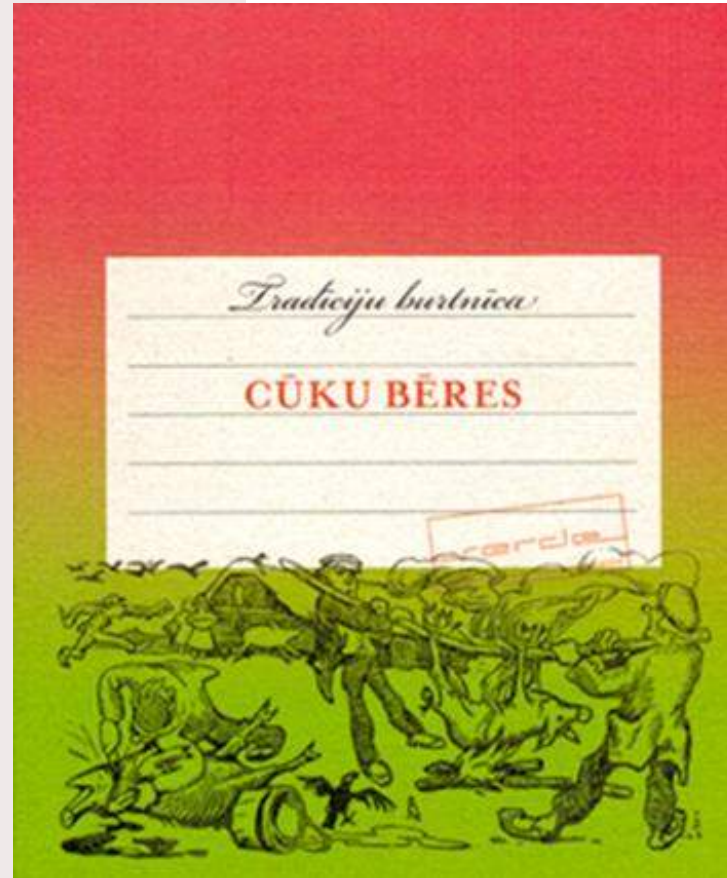

LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJA
KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS

Kā popularizēt dzīvo mantojumu?

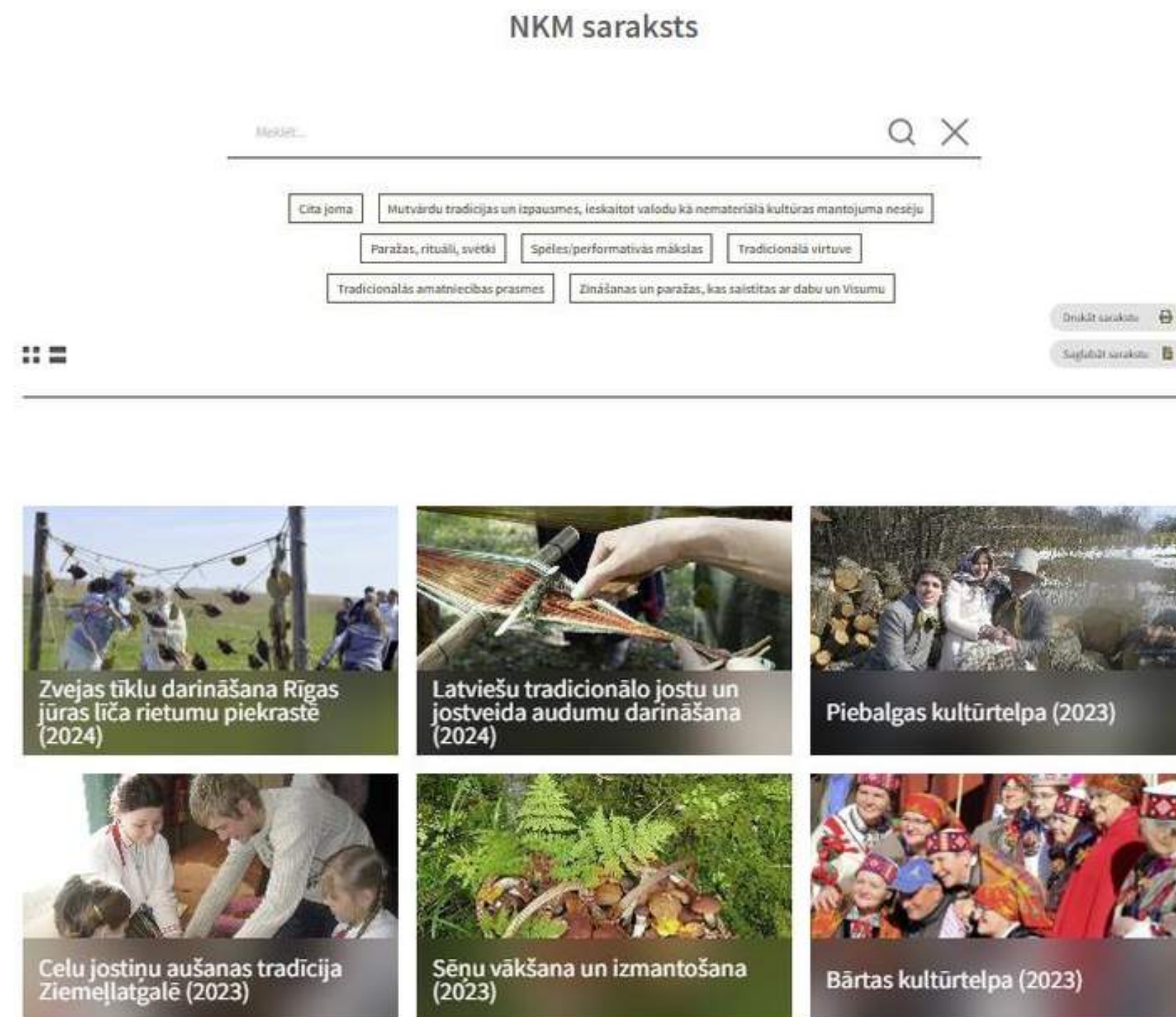
- publikācijas,
- izstādes,
- meistardarbnīcas/meistar-
klases,
- ekskursijas/pārgājieni,
- dokumentālas filmas,
animācijas, spēles

➤ <https://nematerialakultura.lv/nkm-saraksts/>

- 46 dzīvā mantojuma vērtības
- 2025. gadā: Garmanes spēle Latgalē, Pirts tradīcija Latvijā, Talku tradīcija Latvijā, Latvijas tradicionālā spēle Novuss, Nautrānu kultūrtelpa, Nēģu zveja Salacā un Svētupē

Latvijas Nacionālais nemateriālā kultūras mantojuma saraksts

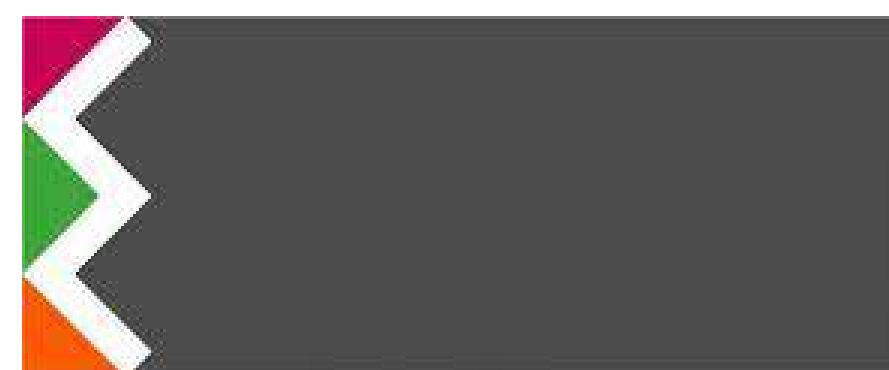

Valsts institūcijas

- **Latvijas Nacionālais kultūras centrs**
- **Pētniecības institūcijas (LU LFMI Latviešu folkloras krātuve, augstskolu institūti, pētniecības centri)**
- **Sabiedrības atmiņu institūcijas (bibliotēku fondi, valsts muzeju krājumi, arhīvi)**
- **Valsts kultūrkapitāla fonds – Tradicionālās kultūras nozare**

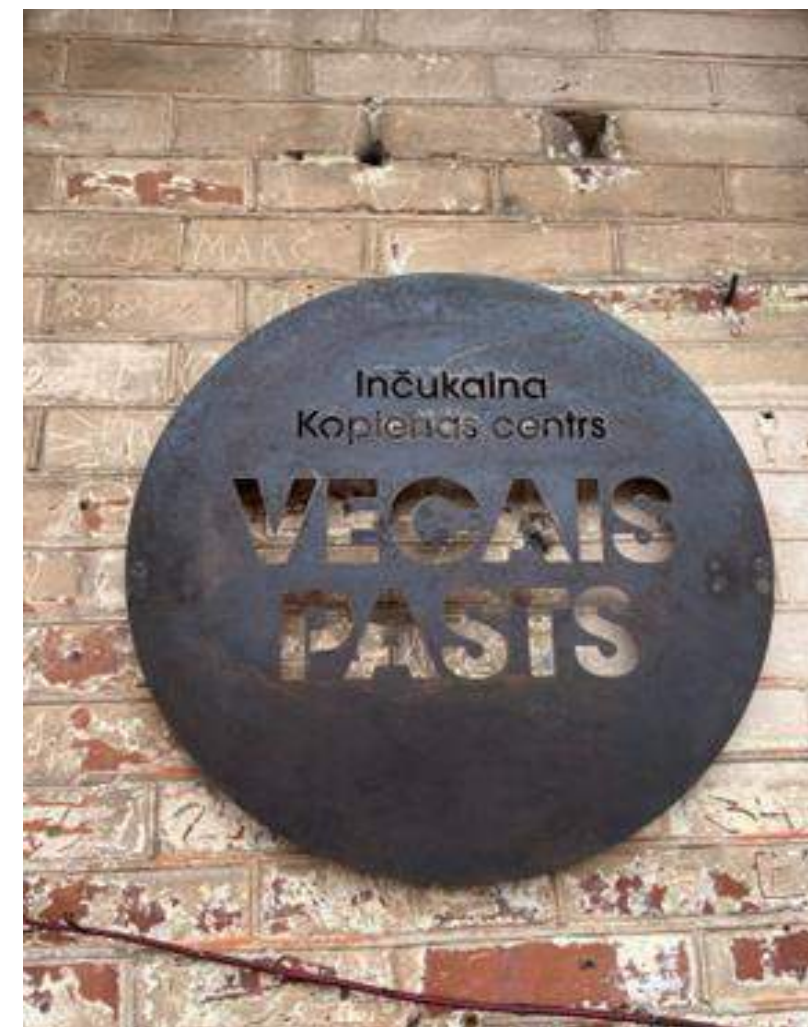
Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Pašvaldības institūcijas

- Kultūras centri (amatiermākslas kolektīvi, folkloras kopas, etnogrāfiskie ansambļi, kori, deju kolektīvi u.c.)
- Sabiedrības atmiņas institūcijas (bibliotēkas, muzeji)
- Kopienas centri

Nevalstiskais sektors

- Biedrības, nodibinājumi (NVO)
- **NVO ir neatkarīga brīvprātīga cilvēku apvienība, kas pastāvīgi darbojas kopā, lai sasniegtu kādu noteiktu kopīgu mērķi, izņemot tiekšanos pēc valsts amatiem, naudas pelnīšanu vai nelikumīgu darbību veikšanu (*Willett 2011*)**
- LKA pētījums par kultūras jomas nevalstisko organizāciju sociāli ekonomisko ietekmi (2018)
file:///C:/Users/Lietotajs/Downloads/ZINOS_JUMS_NVO_final_2018.pdf

- **Starpnozaru mākslu grupa SERDE** <https://www.serde.lv/>
- **Biedrība «Skaņumāja»**
<https://www.muzikanti.lv/>
- **Biedrība «Suitu kultūras mantojums»**
<https://suitunovads.lv>
- **Etniskās kultūras centrs «Suiti»**
www.suiti.lv
- **Biedrība «Upītes jauniešu folkloras kopa»**
<https://www.upite.lv/>
- **Biedrība «MakeArt»**
<https://vidzemeslibiesi.lv/>
- **Biedrība «Gaujas plostnieki»**
https://www.youtube.com/watch?v=0ne87eoE_WE

Novadpētniecība Latvijā (ieskats)

Novadpētniecības jēdziens

- Sava novada pētīšana, ko veic galvenokārt ar vietējās sabiedrības spēkiem (<https://tezaurs.lv>)
- Novadpētniecība - saistīta ar konkrēta novada (vietas, pagasta, pilsētas vai reģiona) vēstures, kultūras, dabas, sabiedrības un saimnieciskās dzīves izpēti un dokumentēšanu.
- Novadpētniecība - daļa no vēstures un kultūras mantojuma saglabāšanas darba.
- *local history, local studies*

- Jēdziens dzīvē īstenojas vispirms muzeju vidē – novadpētniecības muzeji (daudzu reģionālo muzeju pirmsākumi meklējami novadpētniecības specifikā, nosaukumā), muzeji, kolekcijas, krātuves skolās;
- Mūsdienās novadpētniecības funkcija oficiāli deleģēta bibliotēkām. Ir izstrādātas Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas (2017).
<https://dom.lndb.lv/data/obj/file/2963519.pdf>
- Nepietiekoši novērtēts novadpētnieku resurss un potenciāls.
- Sabiedrībā dažāda attieksme pret novadpētniekiem - *vai mantracis ir novadpētnieks? Vai novadpētniekam obligāti ir vajadzīga vēsturnieka izglītība?*

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

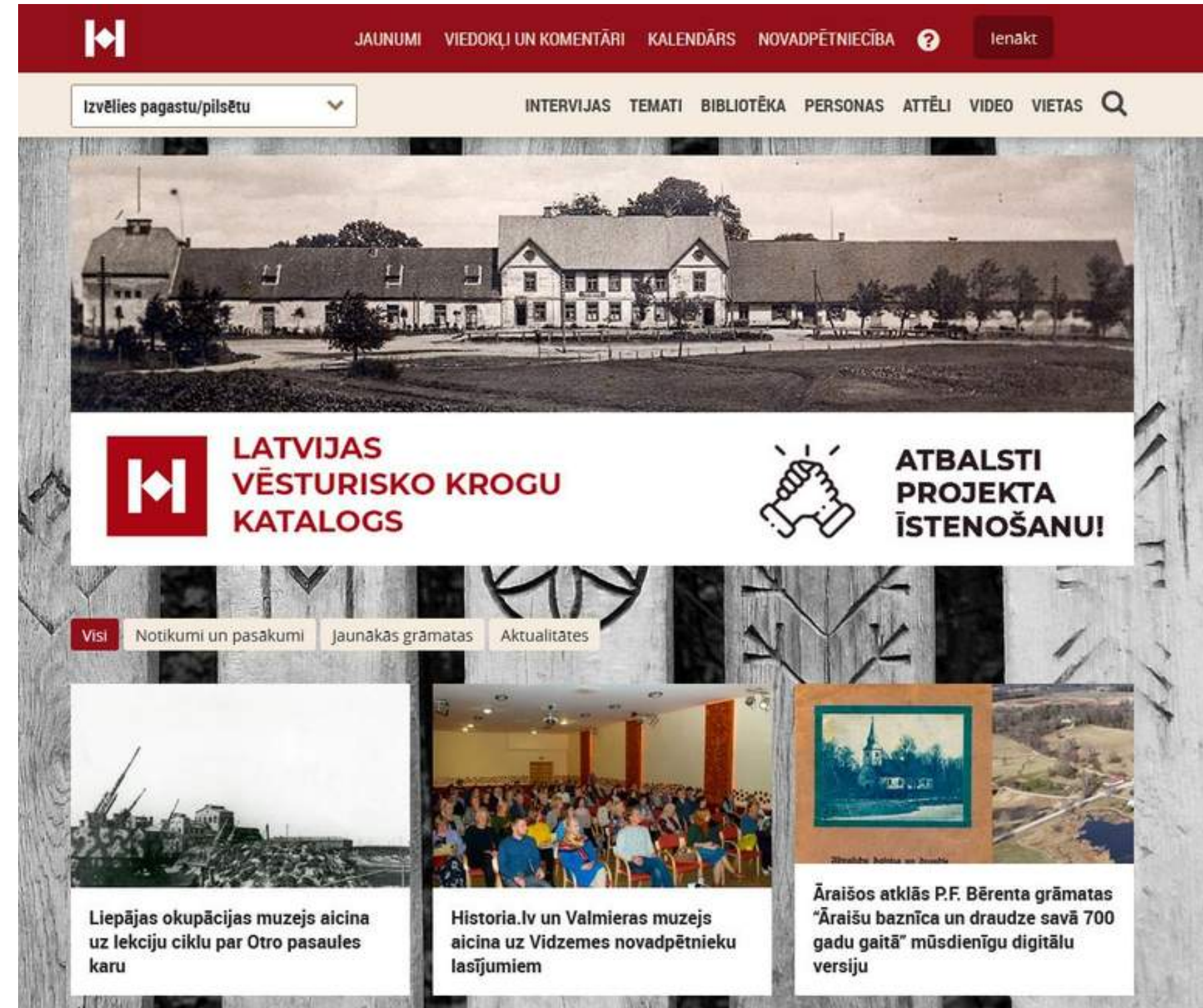
Latvijas vēstures un novadpētniecības portāls

Platforma – www.historia.lv

Grīviņš, Valters (red.) (2016).

Novadpētnieka rokasgrāmata.

file:///C:/Users/Lietotajs/Downloads/novadpetnieka_rokasgramata.pdf

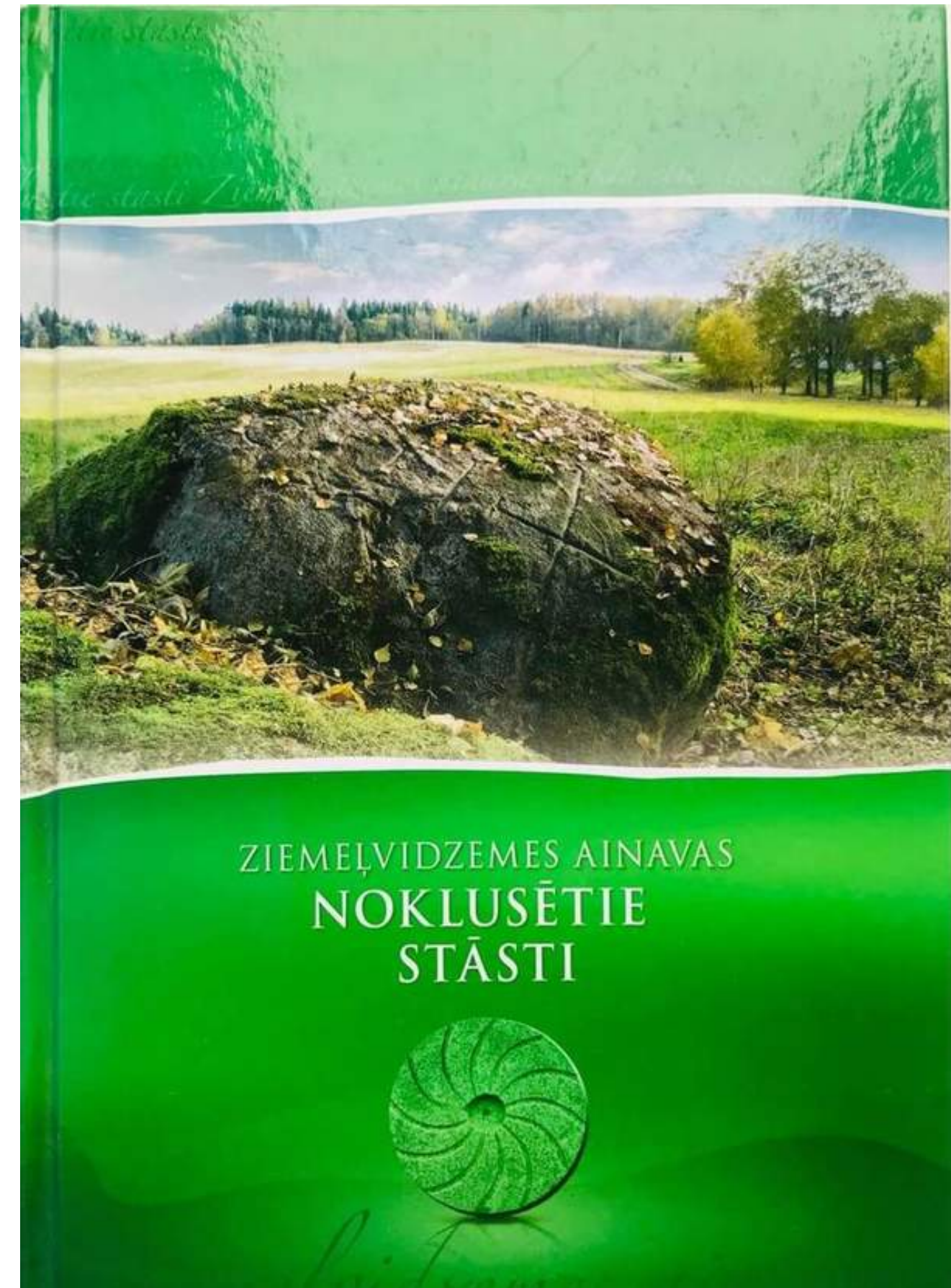

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Lokālais / vietējais mantojums – novadpētniecības pētījuma objekts

Oficiālais / neoficiālais mantojums

- **Neoficiālais mantojums "heritage from below«(HFB)** (Harrison, 2013) pieeja, kas uzsver to, cik svarīgi ir atzīt un novērtēt mantojuma prakses un nozīmes, kas rodas pašās kopienās, nevis tās, ko tiek uzspiestas no ārpuses, varas iestādē.
- **Oficiālais/autorizētais mantojums «authorised heritage discourse» (AHD)** (Smith, 2006) - pieeja, kas dod priekšroku profesionālu ekspertu noteiktām vērtībām un zināšanām par pagātni un tās materiālajām izpausmēm, kā arī nosaka un regulē mantojuma saglabāšanas prakses.

Valsts meža dienests (2011),
projekta «Neapzinātās kultūras mantojuma vērtības kopējā dabas un
kultūras telpā» rezultāts – inventarizētas vēstures liecības ainavā, kam nav
bijusi pievērsta vēsturnieku un ainavu speciālistu uzmanība

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA
**KULTŪRAS UN MĀKSLU
INSTITŪTS**

Ieskatieties – www.lka.edu.lv/petnieciba

–

**Latvijas Kultūras akadēmijas
īstenotajos pētījumos!**

- www.lapamuzejs.lv
 - www.serde.lv
- <https://nematerialakultura.lv/>
- *Izmantotas A. Skujas, S. Pucenas, I. Vītolas, D. Grodza fotogrāfijas*
ieva.vitola@lka.edu.lv

LAI SOKAS DARBI !

